C.Y.S.A.G. - CYNGOR YMGYNGHOROL SEFYDLOG AR ADDYSG GREFYDDOL 02/11/16

Yn Bresennol: **Y Cynghorydd Selwyn Griffiths - Cadeirydd**

Aelodau Cyngor Gwynedd : Y Cynghorwyr Annwen Daniels, Tom Ellis, Gweno Glyn

Cristnogion a chrefyddau eraill: Cynrig Hughes (Yr Annibynnwyr), Dr Gwyn Lewis (Eglwys Bresbyteraidd Cymru), Mrs Elisabeth Roberts (Undeb Bedyddwyr Cymru)

Athrawon: Heledd Jones, Alwen Watkin

Swyddogion: Glynda O'Brien (Swyddog Cefnogi Aelodau)

GwE: Miss Bethan James (Ymgynghorydd Her)

Ymddiheuriadau: Y Cyng. Jean Forsyth, Eirian Bradley Roberts (Yr Eglwys Catholig), Cathryn Davey (Undeb Athrawon) a Mai Bere (Swyddog Gwella Ansawdd Addysg Cynorthwyol).

1. GWEDDI

Agorwyd y cyfarfod gyda gweddi gan y Cynghorydd Selwyn Grifiths.

2. CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD

(a) Cyfeiriwyd at e-bost a dderbyniwyd gan Mr Rheinallt Thomas, Aelod Cyfetholedig ar CYSAG Gwynedd yn hysbysu'r pwyllgor o'i fwriad i ymddiswyddo fel Aelod. Talwyd teyrnged i Mr Thomas gan y Cadeirydd am ei ymroddiad a'i gyfraniad i waith CYSAG ers blynyddoedd lawer. Bu Mr Thomas yn Aelod ers dechreuad CYSAG ac fe nodwyd bod y pwyllgor wedi elwa o'i brofiad a'i gefnogaeth brwd tuag at Addysg Grefyddol.

(b) Dymunwyd adferiad buan i Mrs Mai Bere, Swyddog Gwella Ansawdd Addysg Cynorthwyol, yn dilyn derbyn llawdriniaeth yn ddiweddar.

Penderfynwyd: Gofyn i'r Swyddog Cefnogi Aelodau ysgrifennu at Mr Rheinallt Thomas i ddiolch iddo am ei wasanaeth clodwiw i CYSAG ac i ddymuno'n dda iddo i'r dyfodol.

3. ETHOL IS-GADEIRYDD

Penderfynwyd: Ail-ethol y Cynghorydd Gweno Glyn yn Is-gadeirydd y pwyllgor hwn am y flwyddyn 2016/17.

4. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

5. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 15 Mehefin 2016 fel rhai cywir.

6. ADRODDIAD BLYNYDDOL DRAFFT CYSAG GWYNEDD 2015/16

Cyflwynwyd Adroddiad Blynyddol Drafft CYSAG Gwynedd am y flwyddyn academaidd 2015-16, er cymeradwyaeth yr aelodau, cyn cyhoeddi'r adroddiad terfynol.

(A) Eglurodd Miss Bethan James mai pwrpas yr Adroddiad Blynyddol ydoedd crynhoi'r gwaith a gyflawnwyd gan CYSAG dros y flwyddyn flaenorol a phwysigrwydd bod yr argymhellion o fewn yr adroddiad yn cael eu dwyn i sylw'r Cabinet. Tywyswyd yr Aelodau drwy gynnwys yr adroddiad gan ddwyn sylw at y prif bwyntiau canlynol:

(i) Hunan arfarniadau – Llongyfarchwyd CYSAG Gwynedd am y drefn o dderbyn hunan arfarniadau gan ysgolion ac fe welwyd cam o welliant yn ansawdd yr hunan arfarniadau ac fe nodwyd werthfawrogiad i'r ysgolion am eu cwblhau. Cofnodir faint o hunan arfarniadau a dderbyniwyd dros dreigl o 5 mlynedd ac fe lwyddwyd i graffu rhwng 8 – 14 yn flynyddol yng Ngwynedd. Atgoffwyd y Pwyllgor y cytunwyd i enwi'r ysgolion ac fe gyfeiriwyd at yr agweddau sydd wedi derbyn sylw.

(ii) Asesiadau athrawon - tynnwyd sylw'r Pwyllgor at yr argymhellion ac fe nodwyd bod manylebau arholiadau TGAU a Safon Uwch ar wefan CBAC. Rhaid sicrhau bod ysgolion yn cael mynediad at arweiniad pynciol bwrdd arholi CBAC.

(iii) Mewn ymateb i ymholiad gan aelod ynglyn â chodi safonau canlyniadau bechgyn, nodwyd nad oedd y data yn cyfleu natur y cohort ymhob ysgol. Cytunwyd bod angen i'r argymhellion i Gyngor Gwynedd gynnwys cyfeiriad at gau'r bwlch rhwng bechgyn a marched. Nodwyd ymhellach bod deunydd AS yn apelio'n well i fechgyn.

(iv) Cyfeiriwyd at adroddiadau arolygu ESTYN gan nodi yn ddiffael yng Ngwynedd gwelir rhywfaint o gyfeirad at Addysg Grefyddol ac addoli ar y cyd. O safbwynt addoli ar y cyd, cydnabuwyd bod y farn gan amlaf yn nodi ei fod yn dda ac ambell ysgol yn dda iawn. Nodwyd bod rhai ysgolion yn cydweithio'n dda mewn partneriaeth gyda'r Capeli ac Eglwysi lleol wrth i ddisgyblion ddysgu am grefydd yn yr ardal leol. Yn ystod y drafodaeth ddilynol, roedd yr Aelodau o'r farn y dylid hepgor y tabl ym mhwynt 2.3.3 ac y dylid anfon llythyr i ESTYN i sicrhau defnydd o'r termau cywir o safbwynt addoli ar y cyd gan nodi eu bod yn croesawu'r cyfeiriadau at y gwaith partneriaethaol a wneir rhwng ysgolion a grwpiau crefyddol. Awgrymwyd ymhellach y byddai'n fuddiol ychwanegu cwestiwn ar y ffurflen hunan arfarnu fel bo ysgolion yn gallu nodi y gwaith partneriaethol a wneir gyda grwpiau crefyddol.

(v) O safbwynt monitro addoli ar y cyd, hyderir y gellir aelodau CYSAG dderbyn gwahoddiad gan ysgolion i fynychu sesiynau addoli ar y cyd. Nodwyd bod oddeutu tri chwarter aelodau CYSAG Môn wedi mynychu sesiynau ac wedi cynnal trafodaethau buddiol yng nghyfarfod CYSAG.

Penderfynwyd: (a) Derbyn, nodi a diolch am yr adroddiad blynyddol ynghyd a'r sylwadau a wnaed uchod.

(b)Anfon llythyr i ESTYN yn cyfleu dymuniad CYSAG Gwynedd i'r arolygwyr sicrhau defnydd o dermau cywir o safbwynt addoli ar y cyd a thynnu sylw a chydnabod y gwaith partneriaethol da a wneir rhwng ysgolion a grwpiau crefyddol mewn cymunedau.

7. ADDOLI AR Y CYD - HOLIADUR

Cyflwynwyd holiadur a dreilawyd gan aelodau CYSAG Môn wrth iddynt fynychu sesiynau addoli ar y cyd mewn ysgolion.

Gofynnwyd i'r Aelodau a fyddent yn barod i fynychu sesiynau yn ysgolion Gwynedd ac a fyddent yn hapus i'w dreilau. Pwysleiswyd nad oedd angen i ysgolion baratoi yn benodol ar gyfer ymweliadau Aelodau CYSAG.

Mewn ymateb, nododd Aelodau unigol fel a ganlyn:

- Mai'r opsiwn a ffafriwyd fyddai bod ysgolion yn gwahodd Aelodau CYSAG i sesiwn boed hyn yn gyfnod yn y dosbarth neu sesiwn torfol.
- Bod perthynas dda iawn rhwng ysgolion a'r capel mewn ambell bentref a chyfeirwyd yn benodol at Ysgol Bro Hedd Wyn, Trawsfynydd ac Ysgol Cefn Coch, Penrhyndeudraeth

Penderfynwyd: Gofyn I'r Swyddog Addysg Cynorthwyol mewn ymgynghoriad gyda'r Ymgynghorydd Her GwE I ofyn I'r ysgolion I wahodd Aelodau CYSAG I fynychu sesiynau addoli ar y cyd.

8. CYMDEITHAS CYSAGau CYMRU

(a) Cofnodion cyfarfod diwethaf

Cyflwynwyd cofnodion drafft cyfarfod diwethaf o'r Gymdeithas a gynhaliwyd ar 23 Mehefin 2016 yn Rhyl.

Tynnwyd sylw gan Ymgynghorydd Her GwE bod diffyg presenoldeb aelodau o GYSAGau ac fe annogwyd aelodau i fynychu pe gallent.

Nododd Aelod nad oedd y cofnodion yn ddwyieithog ac y dylid anfon gair at y Gymdeithas y dylid cyflymu'r broses o'u cyfieithu fel bo modd eu cyflwyno yn ddwyieithog fel rhan o Raglen CYSAG Gwynedd.

Cyfeiriodd Ymgynghorydd Her GwE at y prif faterion a drafodwyd yn y cyfarfod uchod:

- Addysg Grefyddol a'i le o fewn y cwricwlwm newydd
- Canllawiau ar Reoli Hawl Tynnu'n ol o Addysg Grefyddol a ddarparwyd gan Gill Vaisey

Penderfynwyd: Derbyn a nodi'r uchod.

(b) I nodi y cynhelir cyfarfodydd nesaf y Gymdeithas uchod ar:

- 18 Tachwedd 2016 yng Nghaerfyrddin
- 3 Mawrth 2017 yn Brynbuga, Sir Fynwy

Penderfynwyd: Derbyn a nodi'r uchod.

9. DIWEDDARIAD YMGYNGHORYDD HER GwE

Adroddwyd:

(a) Bod y Rhanbarth wedi adnabod athrawon arweiniol Addysg Grefyddol a fyddai'n gweithio gydag athrawon Gwynedd a Môn ar gyfer paratoi at manyleb newydd TGAU.
(b) O safbwynt y Cwricwlwm newydd ni dderbyniwyd arweiniad hyd yma ond roedd swyddogion wedi dechrau gwaith paratoadol fel bo modd cyflwyno egwyddorion ac arweiniad lleol o "Be' sy'n gwneud addysg grefyddol yn dda"

Penderfynwyd: Derbyn, nodi a diolch i'r Ymgynghorydd Her GwE am ei gwaith gan nodi bod ei harweiniad i aelodau CYSAG yn werthfawr dros ben.

Dechreuodd y cyfarfod am 2:00 pm a daeth i ben am 3.20 pm

CADEIRYDD